

бюджетному фінансуванні, які допоможуть досягти високих результатів [3, с. 26-27].

Джерелами фінансування ВНЗ є кошти Державного бюджету України. У 2015 р. для фінансування освіти було виділено 4091 млн. грн., а у 2014 р. – 6609 млн. грн. У 2013 р. було виділено на 7,3% більше коштів, в порівнянні з 2014 р. – це свідчить про зниження фінансування ВНЗ.

Отже, з метою удосконалення сучасного механізму фінансового забезпечення закладів вищої освіти необхідно оптимізувати як джерела фінансування, так і видатки. Існує необхідність у пошуку інвесторів, зацікавлених у сучасній вищій освіті. Системному розв'язанню проблеми фінансування вищої освіти має сприяти також розроблення державної концепції доступності освітніх послуг ВНЗ, до якого слід долучити державні органи управління освітою та споживачів вищої освіти.

Запровадження вищевказаних заходів у діяльності вузів дозволить: суттєво покращити їх фінансово-економічний стан; підняти на якісно новий рівень надання освітніх та наукових послуг; створити передумови для ефективного управління фінансовими ресурсами.

Література

1. Откаленко О.М. Особливості формування фінансових ресурсів вищих навчальних закладів / О.М. Откаленко // Економіка харчової промисловості. – 2013. – № 4. – С. 67-69.

2. Підгорний А.З. Бюджетування – ефективний засіб управління фінансами ВНЗ / А.З. Підгорний, Т.С. Корольова, І.С. Лапіна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 2 (1). – С. 155-162.

3. Теоретичні та прикладні аспекти розвитку економіки: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 21-22 травня 2014 р.) / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль: Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. – 165 с.

Кузів М. Р., ст. гр. ФО-41
Стефанів І. Ф., к.е.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА УКРАЇНСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

Інвестиції є важливим аспектом у функціонуванні будь-якого підприємства, а їх залучення – це один з найважливіших напрямів діяльності різних економічних структур. Безумовно, аби забезпечити сталий економічний розвиток, необхідне належне фінансове забезпечення інвестиційної діяльності. Проте, слід визнати, що на разі в Україні наявні величезні проблеми з фінансуванням інвестиційних проектів, а саме – більшість українських підприємств фінансуються за рахунок власних коштів, і практично не

залучають зовнішні. Все це виливається в низьку інвестиційну привабливість як держави в цілому, так і її окремих економічних суб'єктів.

Вивчення проблеми іноземних інвестицій в науковій літературі здійснюється переважно в аспекті залучення іноземного капіталу в країни, що розвиваються, та держави з перехідною економікою. Серед вчених, які присвятили свої роботи проблематиці іноземного інвестування, можна назвати Дж. Даніннга, Г. Райтера, Й. Пензеля, С. Томсона, Р. Вернона, Д. Шнайдера, Г. Клодта та інших. В українській науковій літературі багато зробили в цьому напрямку такі вчені, як: В. Краківська, Б. Губський, О. Гаврилюк, І. Бураковський, А. Гальчинський, В. Новицький, В. Міщенко, В. Сіденко, В. Шевченко та інші. Даними вченими сформовані основні принципи ефективності інвестиційної діяльності.

Відповідно до Закону України “Про інвестиційну діяльність” інвестиціями можуть бути всі види майнових й інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект [1].

Проте, поняття “інвестиція” в різних галузях економічної науки трактується неоднаково. У макроекономіці під інвестиціями розуміється частка ВВП, яка не споживається в поточному періоді й забезпечує приріст капіталу в економіці. В мікроекономіці інвестиції трактуються як процес створення нового капіталу (засобів виробництва і людського капіталу) [2].

Аналіз наукових джерел засвідчив, що наразі Україна – це країна з несприятливим інвестиційним кліматом.

За даними рейтингу інвестиційної привабливості країн світу International Business Compass за 2015 рік Україна займає 89-те місце серед 174 країн [3].

Виходячи з вищесказаного, можна виділити такі причини недостатньої інвестиційної привабливості:

- нестабільність законодавства, що регулює діяльність корпорацій в Україні;
- нестабільність політичної ситуації;
- нерозвиненість страхового та фондового ринків, що не дозволяє відобразити реальну ринкову вартість компанії через фінансові інструменти та зменшує їхню ліквідність;
- наявність проблем у корпоративному секторі, незахищеність прав інвесторів;
- нерозвиненість сектору інституційних інвесторів, зокрема відсутність інвестиційних банків, потужних інвестиційних компаній, страхових компаній зі спеціалізацією на інвестиційному страхуванні, венчурних фондів інноваційного спрямування;

- недостатнє висвітлення інформації про емітентів, професійних учасників ринку цінних паперів;
- криміналізація економіки, активність тіньового бізнесу;
- високі інвестиційні ризики та низька норма рентабельності більшості промислових підприємств;
- тривалість і громіздкість процедури реєстрації підприємств тощо.

Найістотнішою серед них для діяльності іноземних інвесторів в Україні є недосконалість відповідного законодавства, політична нестабільність і відсутність дієвої системи страхування.

В економіку України іноземними інвесторами станом на 01.07.2015 року вкладено 42851,3 млн. дол. США.

Головним джерелом фінансування інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій – 69,3%, частка коштів іноземних інвесторів становила 4,1% загального обсягу [4].

Залучення іноземних інвестицій в економіку безперечно справило б позитивний ефект, оскільки інвестори у своїх власних інтересах запроваджують сучасні технології і методи управління на підприємствах. Це сприяє підвищенню продуктивності праці, що, в свою чергу, забезпечує більший дохід. Збільшення продуктивності праці веде до збільшення обсягів виробництва. В результаті залучення іноземних інвестицій відбувається покращення платіжного балансу шляхом збільшення експорту, що є особливо важливим в умовах економічної кризи.

Враховуючи зміст основних проблем, необхідно:

- провести урегулювання нормативно-правової бази, що сприяло б захисту прав дрібних акціонерів, чіткому розподілу повноважень між суб'єктами корпоративного управління, окресленню механізмів першочергового права у разі додаткових емісій, забезпеченню інформаційної прозорості тощо;
- активізувати розвиток фондового ринку та сформувати на його базі систему індикаторів реальної ринкової вартості компанії;
- стабілізувати політичну ситуацію в країні;
- надати іноземним інвесторам правові гарантії;
- створити спеціалізовані інвестиційні банки із забезпеченням пільгових умов кредитування інвестиційних проектів;
- створити ефективний механізм вирішення корпоративних конфліктів через судову систему.

Проте, цих заходів недостатньо. Особливої уваги вимагає робота з інвесторами в регіонах, оскільки майже в кожному п'ятому місті України інвестицій немає взагалі, а в багатьох містах їх обсяги малі.

В залученні інвестицій велику роль відіграє приватизаційний процес. Його необхідно зробити прозорим, інакше не викоренити тенденцію до розповсюдження скандалів, відлякуючи інвесторів.

Отже, проаналізувавши стан інвестиційної діяльності в Україні, можна стверджувати, що в останні роки темпи росту інвестиційної діяльності знизились. Основними чинниками скорочення обсягів інвестування стали: правові, законодавчі, грошово-кредитні, страхові та інші внутрішні фактори економіки, на які свій вплив здійснила несприятлива фінансова кон'юнктура в світі. Така ситуація вимагає здійснення цілеспрямованої державної інвестиційної політики, яка б сприяла зміцненню процесів накопичення інвестиційних ресурсів на підприємствах та їх ефективному використанню.

Література

1. Закон України “Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
2. Кваснюк Б.Є. Держава та економічне зростання / За ред. д-ра екон. наук Б.Є. Кваснюка. – К.: Лібра, 2001. – 88 с.
3. Рейтинг інвестиційної привабливості країн світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>.
4. Інвестиційна діяльність в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/>.

Лукашевич В. Т., ст. гр. Фзмл-11
Лещук В. П., д.е.н., професор

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ

Власний капітал є економічною категорією, яка значно поширена в системі фінансового менеджменту підприємства. Зміна поглядів на його економічну сутність проходила у нерозривному зв'язку із розвитком матеріального виробництва та еволюцією економічної науки. Це обумовлено тим, що власний капітал становить фінансову основу створення і розвитку підприємства будь-якої форми власності та організаційно-правової форми. Структура та ефективність використання власного капіталу підприємства безпосередньо впливають на формування добробуту його власників. Адже власний капітал підприємства є головним вимірювачем його ринкової вартості.

Дослідження сутності та значення власного капіталу необхідно проводити в контексті еволюції підходів до трактування сутності та значення для розвитку економіки капіталу в цілому. Його значення важко переоцінити. П. Самуельсон вказує, що у наш час “... передова промислова технологія будується на використанні великих мас капіталу: складного машинного